

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
"КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ"

Специјални резерват природе КОВИЉСКО-ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ

ПЛАН УПРАВЉАЊА 2012 - 2021

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
“КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ”**

**ПЛАН УПРАВЉАЊА
СРП “КОВИЉСКО-ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ”**

Аутор: ЈП “Војводинашуме”
Прерадовићева 2
21 131 Петроварадин
Србија
Тел +381 21 431 144
е-маил: info@vojvodinasume.rs

Петроварадин / Србија
2012 год.

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ „КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ”

ПРЕДГОВОР

Поштовани, пред Вама је План управљања Специјалним резерватом природе „Ковиљско-петроварадински рит“. Планом управљања ближе се планира сваки аспект рада Управљача у наредних десет година, било да се ради о научним истраживањима, конкретним активностима заштите и очувања врста и еколошких система, развоју система посећивања или институционалном јачању самог Управљача и едукацији његових запослених.

План управљања Специјалним резерватом природе „Ковиљско-петроварадински рит“ плод је дуготрајног заједничког напора многих колега и интересних група. У њему су уз израђиваче активно учествовали запослени код Управљача, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања, Покрајински секретеријат за урбанизам, градитељство и животну средину, Покрајински завод за заштиту природе и бројне институције и појединци.

С обзиром да се ради о првом десетогодишњем плану управљања резерватом, очекујемо да ће током његовог спровођења бити прилике за тестирање његових поставки, испунити предвиђене циљеве и спровести мере, али и уочити његове недостатке, како бисмо их приликом ревизије Плана управљања покушали исправити.

План управљања дефинише основне правце и елементе заштите и развоја овог подручја за период 2012-2021. године кроз реализацију програмских задатака и остваривање принципа: "активне" заштите, очувања екосистема, спровођењем режима и посебних мера заштите на одређеним стаништима и локалитетима; интегрално развојне заштите, путем одрживог коришћења свих природних ресурса и усклађеног развоја подручја; дугорочног планирања заштите и развоја, одређивањем времена реализације, фазности и динамике у дугорочним активностима; функционалног оспособљавања подручја, уређивањем и опремањем подручја, да би се обезбедила боља заштита и одговарајући развој; селективног финансирања, активирањем свих постојећих начина финансирања и везивањем реализације одређених мера и радова за конкретне видове финансирања; тесне сарадње са локалном самоуправом.

Захваљујемо свима који су учествовали у изради овога Плана управљања и дали свој допринос формулисању визије овог заштићеног подручја и свима онима који су на било који начин заинтересовани за простор Специјалног резервата природе „Ковиљско-петоварадински рит“ и рад Управљача.

Позивамо Вас да нам се придружите у креирању и спровођењу акционих планова и својим сугестијама помогну бољем спровођењу плана. Верујемо да ћемо тако допринети заједничком циљу – очуваној природи Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит“ на добробит свих.

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
"КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ"**

Лична карта резервата:

Основни подаци	
Назив заштићеног подручја	Ковиљско- петроварадински рит
Категорија заштићеног подручја	Специјални резерват природе
Датум проглашења заштићеног подручја	17.06.2011.
Површина	5.895 ha
Планско раздобље плана управљања	2012- 2021
Управљач	ЈП „Војводинашуме“ Прерадовићева 2 21 131 Петроварадин Тел/факс: 021 431 144 Шумско газдинство „Нови Сад“ Војводе Путника 3 22 000 Нови Сад Тел/факс: 021 557 412, 557 706
Документациона основа управљања	<ul style="list-style-type: none">- Закон о заштити природе ("Сл.Гл.РС" бр.36/09, 88/10 и 91/10)- Уредба о заштити СРП "Ковиљско-петроваадински рит" ("Сл.Гл.РС" бр.44/2011)- План управљања 2005-2009 год.- Програм управљања- Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби- Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ "КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ"

ИЗВОД ПЛАНА

ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Генерални концепт заштите, развоја и управљања СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ заснован је на:

- очувању бара и мочвара, остатака влажних ливада у депресијама и галеријских плавних ритских шума на гредама а све у циљу заштите приоритетних станишта у Републици Србији;
- заштити природних вредности, нарочито Крчединске аде и очуваних ритских шума и мочвара на Курјачкој греди и Козјаку као репрезентативних влажних станишта;
- заштити и очувању барских екосистема карактеристичних за велика плавна речна подручја,
- заштити макрофитске вегетације и богатог и разноврсног специјског диверзитета;
- заштита значајних врста на националном и међународном нивоу, која захтева примену традиционалних видова коришћења природних ресурса као меру активне заштите.

Концепт заштите и развоја треба да обезбеди заштиту природних вредности и испуни услове за функционисање заштићеног подручја. Концептом заштите резервата одређено је да простор задржи постојеће изворне природне особености, реинтегрише нарушене изворне природне вредности, унапреди постојеће и реинтегрисане изворне природне вредности.

Да би се ова основна начела заштите природе остварила у заштићеном подручју забрањени су захвати који имају негативан утицај на орографске и хидрографске карактеристике подручја. Могу се предузимати само оне активности које поспешују или усмеравају природне и друге процесе. Из тих разлога прихватљиве активности су ограничене у обиму и садржају, или се контролишу у њиховом спровођењу.

Неопходно је да се програми развоја региона ускладе са рањивошћу подручја и са принципима одрживог развоја. Како се ради о специјалном резервату природе, Закон о заштити природе представља специјални закон, а са Уредбом о заштити морају да се ускладе планови уређења простора, управљање водама, ловне, шумске и друге основе којима је обухваћен простор под заштитом. Одрживо коришћење у резервату је ограничено и усмерено, а обухвата делатности, тј, активности које не могу нарушити својства због којих је заштита успостављена.

Радови на заштићеном природном добру, који нису забрањени Законом о заштити природе («Сл. гласник РС», 36/2009, 88/2010) и актом о заштити подлежу

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ "КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ"

обавезној изради Студије о процени утицаја на животну средину, полазећи од одредби Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. Гласник РС", бр. 135/2004). Одређеније услове као правила реда и понашања корисника и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Старалац посебним актом, а по претходно прибављеним условима и мишљењу организација задужена за послове заштите природе.

ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Очување влажних станишта и мозаичног распореда екосистема је основна смерница генералног концепта заштите, развоја, уређења и управљања заштићеним подручјем. Смернице заштите природе усмерене су на мониторинг популација аутохтоне флоре и природних станишта, као и мониторинг животињских врста (пре свега фауне риба и птица) као и на едукацију и популаризацију очуваних вредности и укупне биолошке разноврсности резервата. У циљу унапређивања стања Резервата неопходно је:

- спроводити мониторинг природних вредности;
- подстицање научних истраживања у циљу унапређења природних вредности заштићеног природног добра;
- обезбеђивање сарадње свих корисника простора са циљем решавања конфликтних ситуација и унапређења простора;
- подстицање развоја одрживог сточарства;
- обезбеђивање плављења подручја која имају улогу природних плодишта;
- производња рибље млађи аутохтоних врста;
- контролисана примена традиционалних видова коришћења природних ресурса, као што су кошење, испаша и сеча трске, представља основну меру заштите ових станишта. Ради обезбеђења оптималних услова за опстанак природних реткости, наведене активности треба ограничити временски (кошење после плодношења угрожених биљних врста, почетак испаше после периода гнезђења) или просторно (успостављање и очување одређеног процента тршњака, ливада сваке године). Технички услови коришћења такође треба да буду усклађени са заштитом ретких врста (забрана кошења тешком механизацијом, обавеза примене заштитних мера за фауну током кошења);
- промоција природних вредности подручја, популаризација заштите станишта и врста.

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ "КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ"

ФИНАНСИРАЊЕ И ПРОЦЕНА ТРОШКОВА ПЛАНА УПРАВЉАЊА

Финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из:

- средсуава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе;
- средстава Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине;
- средстава Фонда за заштиту животне средине;
- накнада за коришћење заштићеног подручја;
- прихода остварених у обављању делатности управљања заштићеним подручјем;
- средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
- донација, поклона и помоћи;
- других извора у складу са законом.

Укупна процена потребних средстава за спровођење плана управљања за период 2011-2020.год износи **203.500.000,00** динара.

На годишњем нивоу у просеку износи **20.350.000** динара.

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
“КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ”**

Преглед финансијских средстава за спровођење плана управљања дат је у табели.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ		ИЗВОР ПРИХОДА			
		Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет АПВ	УКУПНО
1.	<i>Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја</i>				
1.1.	Чуварска служба				
1.1.1	Бруто зараде чувара		46.000.000,00		46.000.000,00
1.1.2	Остали трошкови чуварске службе (гориво,дневнице, службена одећа и обућа,инструменти и опрема)		14.000.000,00		14.000.000,00
1.1.3	Набавке средстава рада (чамац, возило и др)		10.000.000,00		10.000.000,00
2.	<i>Одржавање</i>				
2.1.	Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада		10.000.000,00		10.000.000,00
2.2.	Материјални трошкови одржавања заштићеног подручја - обележавање ЗПД, одржавање чистоће, санација		5.000.000,00		5.000.000,00
3.	<i>Презентација</i>				
3.1.	Материјални трошкови у вези презентације вредности и развоја научних,образовних и културних функција		3.000.000,00		3.000.000,00
3.2.	Заснивање информационог система/ГИС-а и др		1.000.000,00		1.000.000,00
2.	<i>Управљање посетиоцима</i>				
2.1.	Улазне станице (материјални трошкови изградње и опремања улазних станица)	5.000.000,00			5.000.000,00
2.2.	Центар за посетиоце (материјални трошкови изградње и опремања)	5.000.000,00			5.000.000,00

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ
“КОВИЉСКО- ПЕТОВАРАДИНСКИ РИТ”**

2.3.	Остали трошкови (штампање материјала и др)	1.500.000,00			1.500.000,00
3.	Регулисање имовинско правних односа				
3.1.	Надокнада за ускраћивање права коришћења				
3.2.	Накнада за нанету штету				
3.3.	Остале накнаде корисницима и др.				
4.	<i>Праћење и унапређење стања заштићених подручја</i>				
4.1.	Мониторинг	1.500.000,00			1.500.000,00
4.2.	Реинтродукција, реколонизација				
4.3.	Рекултивација и др.				
5.	<i>Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса</i>				
5.1.	Просторни планови (ако има материјалних трошкова)				
5.2.	Урбанистички пројекти и урбанистички планови (ако има материјалних трошкова)				
5.3.	Пројекти уређења простора (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)				
5.4.	Инфраструктурни и привредни пројекти (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)				
5.5.	шумарство, лов, риоболов, рибарство, туризам.		100.000.000,00		100.000.000,00
6.	<i>Остали, некатегорисани трошкови</i>				
6.1.	Противпожарна заштита и појаве пожара		1.500.000,00		1.500.000,00
	УКУПНО ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ	13.000.000,00	190.500.000,00		203.500.000,00